

Małgorzata BARON-WIATEREK
Politechnika Śląska
Wydział Organizacji i Zarządzania
mbwiaterek@polsl.pl

PRAWO MIEJSCOWE JAKO PODSTAWA FUNKCJONOWANIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ – WYBRANE ASPEKTY

Streszczenie. Organy samorządu terytorialnego w procesie przekształcania ogólnych przepisów prawa tworzą wiele reguł działania w prawie miejscowym. Prawo Kreuje ono podstawy dla kształtowania kwestii ustrojowo-organizacyjnych i zarządzania w systemie lokalnym.

Słowa kluczowe: prawo miejscowe, wspólnoty lokalne, samodzielność.

LOCAL LAW AS A BASIS FOR FUNCTIONING OF THE LOCAL COMMUNITY – SELECTED ASPECTS

Summary. Local government bodies in the process of transforming the general provisions of law create many rules in the local law. It creates a basis for shaping issue of systemically-organizational and management on the local system.

Keywords: local law, local communities, self-reliance.

1. Wprowadzenie

Prawo miejscowe obejmuje ustanowione przez organy samorządu terytorialnego i terenowe organy administracji rządowej – na podstawie i w granicach upoważnień ustawowych – prawo powszechnie obowiązujące na obszarze działania organów, które go utworzyły¹. Prawo miejscowe – ogólnie rzecz biorąc – zawiera informacje dotyczące zachowania się podmiotów w systemie terytorialnym wspólnot lokalnych. Ich przekaz

---

¹ Szerzej Jyż G., Szewc A., Jyż G., Pławewski Z.: Samorząd gminny. Komentarz, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2005, s. 369 i n.

odbywa się w szczególności na poziomach interpersonalnym, instytucjonalnym oraz masowym². Administracja publiczna w procesie dostosowywania ogólnych przepisów prawa do potrzeb wspólnot lokalnych, z uwagi na swoje funkcje, które wykonuje w praktyce, tworzy w ten sposób wiele reguł działania, choć – konstytucyjnie rzecz ujmując – nie należy do niej stanowienie prawa. Reguły te mają nie tylko ważne znaczenie dla kształtowania powszechnie obowiązującego porządku prawnego, na obszarze działania wspólnot lokalnych, ale także są niezbędne dla praktyki zarządzania, dla kierowania i organizowania życia publicznego oraz uczestniczenia podmiotów w życiu wspólnot.

Celem niniejszego artykułu jest analiza podstawowych kwestii tworzenia i udostępniania aktów prawa miejscowego, normujących w szczególności zagadnienia organizacyjne i zarządu mieniem samorządowym oraz porządkowe.

2. Istota prawa miejscowego

Działalność prawotwórcza samorządu terytorialnego - w postaci prawa miejscowego – zgodnie z art. 87 ust. 2 w związku z art. 94 Konstytucji RP³ została podniesiona do rangi prawa powszechnie obowiązującego. Stanowienie norm powszechnie obowiązujących przez samorząd terytorialny w ramach prawa miejscowego jest uzasadnione potrzebą uwzględnienia specyfiki warunków lokalnych i błyskawicznej reakcji na pojawiające się problemy lokalne⁴. Wszystko to oznacza współkształtowanie porządku lokalnego przez organy samorządowe na warunkach określonych przez obowiązujące prawo. Prawotwórcza legislacja samorządu terytorialnego warunkowana jest wieloma istotnymi przesłankami. Przede wszystkim wymaga wyraźnego upoważnienia ustawowego do wydania przepisu, przez ustawy szczegółowe lub generalne – dla konkretnych podmiotów – oraz prawidłowego ogłoszenia, a także podlega kontroli sprawowanej przez organy nadzoru i sądu administracyjnego⁵.

Zakres decentralizacji władzy i samodzielności samorządu terytorialnego jako odrębnej od państwa korporacji publiczno-prawnej, będącej szczególnym podmiotem prawa publicznego, został tak ukształtowany, że samorząd działa samodzielnie i niezależnie, ale tylko w granicach określonych przez państwo, zarówno w dziedzinie wykonawczej, jak i w zakresie prawotwórstwa. Tym samym, prawodawca samorządowy nie jest całkowicie swobodny w zakresie stanowienia aktów prawa miejscowego. Organ administracji może

---

² Zob. pr. zb. pod red. Ferens A., Macek I.: *Administracja i polityka*, Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1999, s. 151 i n.

³ DzU nr 78, poz. 432.

⁴ Chodzi o wzięcie pod uwagę spraw szczegółowych, a także racjonalność podziału zadań, wypełnianie luk w obowiązującym systemie prawnym, a także zapewnienie uczestnictwa obywateli, ich organizacji (for profit i non profit) w stanowieniu prawa i realizacji zasady pomocniczości oraz rozwoju wartości współuczestnictwa, a także demokracji społecznej i odpowiedzialności. Zob. szerzej Rot H., Siarkiewicz K.: *Zasady tworzenia prawa miejscowego*, PWN, Warszawa 1994, s. 25 i n.

⁵ Szerzej Dąbek D.: *Prawo miejscowe*, Wolters Kluwer, 2007, s. 70.

podejmować decyzje na podstawie wyraźnego upoważnienia, a więc nie stosuje się tu domniemania kompetencji prawodawczych (obowiązuje tzw. negatywne domniemanie kompetencji).

Prawo stanowione przez samorząd terytorialny nie ma jednolitego charakteru. Wynika to ze zróżnicowanego zakresu regulacji, jej podstawy czy celu działalności normotwórczej samorządu terytorialnego. Wskazanie zakresu uprawnień prawodawczych samorządu za pomocą kryterium podstawy prawnej pozwala na wyróżnienie różnych aktów prawa miejscowego, które oprócz normowania zagadnień ustrojowo-organizacyjnych⁶:

- określają zasady zarządu mieniem samorządowym,
- dotyczą zasad i trybu korzystania z samorządowych urządzeń użyteczności publicznej,
- zawierają przepisy porządkowe,
- normują procedury i pozostałe zagadnienia prawa materialnego.

Biorąc z kolei pod uwagę rodzaj upoważnienia ustawowego do wydania przepisu można wyodrębnić akty prawa miejscowego, obejmujące przepisy stanowione na konkretnej podstawie, w granicach delegacji zawartej w przepisach szczególnych i upoważnienia zawartego w regulacjach ustrojowych⁷.

3. Uchwały samorządu terytorialnego

Najliczniejszą grupę aktów prawa miejscowego stanowionych przez samorząd terytorialny tworzą przepisy wydawane na podstawie upoważnień zawartych w ustawach szczególnych. Są to akty o zróżnicowanym przedmiocie, których celem jest określenie reguł funkcjonowania społeczności lokalnej, a więc rozwiązań stanowiących podstawę zarządzania samorządu terytorialnego, stosownie do pojawiających się kwestii i specyfiki lokalnej oraz potrzeb społeczności miejscowej i warunków jej funkcjonowania. W zakresie wykonywania upoważnień zawartych w ustawach szczegółowych, wspólnoty lokalne mają swobodę w kształtowaniu treści prawa miejscowego. Jednak powinny uwzględniać wskazania ustawodawcy, który określa – jak już wskazano – zagadnienia, będące przedmiotem regulacji, a także organ upoważniony. Regulacja miejscowa ma uszczegółwiać rozwiązania ustawy. Upoważnienie na podstawie ustawy szczególnej może przybrać postać upoważnienia obligatoryjnego⁸ lub fakultatywnego⁹.

---

⁶ Zob. Jaworska-Dębska B.: Prawo miejscowe, [w:] Stahl M. (red.): Prawo administracyjne, Difin, Warszawa 2002, s. 168.

⁷ Szerzej Szewczyk M., Ziemiński K.: Prawo miejscowe a przepisy gminne, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”, z. 1, 1993, s. 70.

⁸ Obligatoryjne akta prawa miejscowego to akty, bez których nie byłoby możliwe prawidłowe wykonywanie zadań przez samorząd terytorialny. Ich wydanie następuje na podstawie nakazu ustawy. Obligatoryjne zobowiązanie dla rady gminy zawiera przykładowo: Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty tj. z 2004, DzU nr 256, poz. 2572 ze zm. (upoważnienie zobowiązujące do określenia planu sieci szkół publicznych podstawowych i gimnazjów), Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,

Krąg podmiotów samorządu terytorialnego, które mogą otrzymać od ustawodawcy uprawnienia prawotwórcze, obejmuje poszczególne jednostki samorządu – gminy, powiatu i województwa oraz terenowe organy administracji rządowej. Najczęściej podmiotem upoważnionym do działalności prawotwórczej w zakresie wydania wykonawczych aktów prawa miejscowego jest gmina, natomiast pozostałe jednostki rządziej. Upoważnienie ustawowe do wydawania aktów może mieć zróżnicowany charakter. Konkretny przepis ustawy, która deleguje uprawnienie dla stanowienia przepisów prawa miejscowego przez samorząd, może wskazywać uprawniony organ¹⁰.

Ustawy o samorządzie gminnym i samorządzie powiatowym – w odrębnych rozdziałach – wskazują na zasadniczy zakres uprawnień organów. Uprawnienia gminy do stanowienia przepisów prawa miejscowego realizuje przede wszystkim jej rada przez uchwały. Udział organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego w procesie stanowienia prawa miejscowego jest stosunkowo wąski. W sumie organy te mają prawo do stanowienia przepisów porządkowych (w sprawach niecierpiących zwłoki), a także przygotowywania projektów rozwiązania konkretnych kwestii, niezbędnych do funkcjonowania społeczności lokalnej, o których przyjęciu decyduje jednak organ uchwałodawczy¹¹, zgodnie z art. 40 ust. 2 i 3 Ustawy o samorządzie gminnym dotyczą one:

- a) wewnętrznego ustroju gminy, jednostek pomocniczych,
- b) organizacji urzędów i instytucji gminnych oraz powiatowych,
- c) zasad zarządu mieniem gminy,
- d) zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

Akty prawa miejscowego w powiecie stanowi rada powiatu w formie uchwały, jeżeli ustawa upoważniająca do wydania aktu nie stanowi inaczej. Uchwały samorządu powiatu mogą dotyczyć - zasadniczo rzecz biorąc - takich spraw, które wymagają uregulowania w statucie i porządkowych, a także szczególnego zarządzania mieniem oraz trybu i zasad korzystania z państwowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. W województwie wyłączną właściwość stanowienia aktów miejscowych ma sejmik. Dotyczą one takich samych spraw, jak na innych szczeblach samorządu.

---

tj. z 2004, DzU nr 261, poz. 2603 ze zm. (upoważnienie zobowiązujące do podjęcia uchwały w sprawie nadania mocy urzędowej mapom taksacyjnym). Występuje też częściowo obligatoryjne upoważnienie, zawiera go np. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego), DzU nr 80, poz. 717 ze zm.

⁹ Fakultatywne są te akta, których delegacja ustawowa została tak skonstruowana, że prawodawca samorządowy ma uprawnienia, z których nie musi korzystać, bowiem wydanie aktu nie jest niezbędne do funkcjonowania jednostki. Zawierają go następujące akty prawne: Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, tj. z 2006, DzU nr 121, poz. 844 ze zm., Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, DzU nr 129, poz. 902 ze zm.

¹⁰ Jeżeli tego nie zrobi, właściwy jest organ kolegialny. Zob. np. art. 18, ust. 1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, tj. z 2001, DzU nr 141, poz. 1591 ze zm., art. 12, pkt 1 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, tj. z 2001, DzU nr 142, poz. 1592 ze zm. I art. 41 ust. 1 i art. 18, pkt 1 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, tj. z 2001, DzU nr 142, poz. 159 ze zm.

¹¹ Zob. szerzej Szewc A., Szewc T.: Wójt, burmistrz, prezydent miasta, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2006, s. 175 oraz 186 i n.

Biorąc pod uwagę dążenie do uczestnictwa społeczności w procesie decydowania, ustawodawca jako odstępstwo od zasady wyłączności rady wprowadził obowiązek konsultacji niektórych rozwiązań prawnych i referendum lokalne. W praktyce oznacza to możliwość poddania ocenie mieszkańców proponowanych rozwiązań. Niewątpliwie jest to zgodne z realizowaniem wartości współuczestnictwa i partnerstwa społecznego, co jest istotne, gdyż adresatami prawa miejscowego są członkowie wspólnoty samorządowej.

4. Akty prawa samorządowego o charakterze ustrojowo-organizacyjnym

Ważnym aspektem zarządzania na szczeblu: gminy, powiatu i województwa jest ich samodzielne decydowanie o wewnętrznym ustroju samorządu terytorialnego. Gwarantuje to art. 169 ust. 4 Konstytucji RP. Celem tego postanowienia jest tworzenie swobodnej regulacji ustroju wewnętrznego, zgodnego z potrzebami specyfiki miejscowej, danego szczebla samorządu terytorialnego, czyli struktury, organizacji wewnętrznej jednostki i trybu działania jej organów¹².

Szczególną rolę w tym zakresie spełnia statut. Statut jednostki samorządu terytorialnego nie ma szczególnego miejsca w hierarchii aktów normatywnych prawa miejscowego. W istocie stanowi uszczegółowienie wyodrębnienia danego podmiotu. Ustawy ustrojowe wiążą statut samorządowy z problematyką ustrojową, jednak w praktyce przedmiot statutów wspólnot samorządowych bywa szerszy. Określają one bowiem także sprawy, które nie dotyczą bezpośrednio spraw ustrojowych, a więc odnoszą się do kwestii: reprezentacji jednostki w sprawach cywilnoprawnych, niektórych zasad korzystania z mienia komunalnego, uprawnień jednostki do prowadzenia gospodarki finansowej w ramach budżetu gminy, zasad współdziałania w sprawach dotyczących związku komunalnego, zagadnień materialnoprawnych czy proceduralnych¹³.

Obligatoryjny zakres regulacji statutu wskazała Ustawa o samorządzie gminnym. Obejmuje on kwestie mające znaczenie dla zarządzania jednostką, które oprócz ustroju jednostki wskazują:

- 1) organizację wewnętrzną i tryb pracy organów gminy (art. 22),
- 2) zasady i tryb działania komisji stałych (art. 18a, ust. 5, art. 21, ust. 1),
- 3) zasady tworzenia, działania klubów radnych (art. 23, ust. 2),
- 4) zasady dostępu do dokumentów związanych z wykonywaniem zadań publicznych (art. 11b, ust. 3),
- 5) zasady tworzenia, łączenia, podziału i znoszenia jednostek pomocniczych gminy (art. 5, ust. 3),

¹² Zob. art. 3 ust. 1 i art. 22 i ust. 1 Ustawy o samorządzie gminnym.

¹³ Por. więcej Baron-Wiaterek M.: Prawo miejscowe, [w:] Knosala E., Baron-Wiaterek M., Zacharko L. (red.): Zarys ustroju samorządu lokalnego i regionalnego, Wyd. Pol. Śl., Gliwice 2009, s. 60 in.

- 6) zakres czynności dokonywanych samodzielnie przez jednostkę pomocniczą w ramach przysługującego jej mienia (art. 48, ust. 1),
- 7) zarządzanie i korzystanie z mienia gminy oraz rozporządzanie dochodami z tego źródła przez jednostki pomocnicze i inne (art. 48, ust. 1, 1a),
- 8) kompetencje jednostek pomocniczych do prowadzenia gospodarki finansowej w ramach budżetu (art. 51, ust. 3),
- 9) zasady i tryb korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej przekazane do regulacji gminnej (art. 40, ust. 2, pkt. 4).

W jednostkach samorządu terytorialnego innych niż gmina w treści statutu powinny być zawarte obligatoryjnie elementy wskazane wyżej, oprócz tych, które odnoszą się wyłącznie do jednostek pomocniczych oraz do korzystania z urządzeń użyteczności.

W obowiązujących przepisach ustrojowych samorządu terytorialnego zwraca uwagę zróżnicowanie rozwiązań odnoszących się do przyjmowania statutu. W Ustawie o samorządzie gminnym zawarto wymóg uzgodnienia z Prezesem Rady Ministrów projektów statutów większych miast, liczących powyżej 300 tys. mieszkańców, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji (art. 3 ust. 2). Natomiast w Ustawie o samorządzie powiatowym takiego wymogu nie ma, ale projekt statutu województwa uzgadnia się z Prezesem Rady Ministrów, bez pośrednictwa ministra właściwego do spraw administracji, zgodnie z art. 7 ust. 1 Ustawy o samorządzie województwa.

Statut jednostki pomocniczej, który określiła Ustawa o samorządzie gminnym, powinien zawierać zasadnicze dla jej organizacji kwestie, takie jak¹⁴:

- nazwę jednostki pomocniczej,
- zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej, w tym zasady wyboru do rady dzielnicy i osiedla,
- organizację i zadania organów jednostki pomocniczej,
- zakres zadań przekazywanych przez gminę i sposób ich realizacji,
- zakres i formy nadzoru organów gminy,
- zakres czynności dokonywanych samodzielnie przez jednostkę pomocniczą w ramach przysługującego jej mienia¹⁵.

Zakres przedmiotowy statutu związku komunalnego został określony szczegółowo w ustawach ustrojowych samorządu, dotyczących gminy i powiatu. Jak wynika z przyjętych tam rozwiązań, powinien on zawierać nazwę i siedzibę związku, uczestników i czas jego trwania, zadania i organy związku, ich strukturę, zakres i tryb działania, zasady udziału w kosztach wspólnej działalności oraz zyskach i pokrywaniu strat, zasady przystępowania i występowania członków, zasady rozliczeń majątkowych i likwidacji związku oraz inne zasady, określające współdziałanie¹⁶.

¹⁴ Por. Kisiel..., op.cit., s. 92-93.

¹⁵ Zob. art. 35, 37, ust. 4, 48 ust. 1 Ustawy o samorządzie gminnym.

¹⁶ Zgodnie z art. 67, ust. 2 Ustawy o samorządzie gminnym i art. 67, ust. 2 Ustawy o samorządzie powiatowym.

Statut stanowi wyspecjalizowaną regulację, współkształtującą porządek prawny w jednostce samorządu terytorialnego¹⁷. Jest on - zasadniczo rzecz biorąc - równorzędny wobec innych aktów prawa miejscowego, ale w związku z zakresem regulacji jaką ma, staje się podstawą kształtowania porządku prawnego i działań prawotwórczych upoważnionych organów na terenie jednostki samorządu terytorialnego¹⁸. Stąd też ustawodawca zakazuje dosłownego przytaczania w jego treści przepisów Ustawy ustrojowej¹⁹.

5. Ogłaszanie aktów prawa miejscowego i ich kontrola

Bardzo ważnym aspektem w zakresie formułowania reguł funkcjonowania społeczności lokalnej jest obowiązek publikacji aktów prawa miejscowego, który jest warunkiem koniecznym do nadania mocy obowiązującej, zgodnie z art. 88 ust. 1 Konstytucji RP. Szczególne zasady i tryb ogłaszania prawa miejscowego są jednak zróżnicowane i zależne od rodzaju aktu²⁰. Akty prawa miejscowego wchodzą w życie po upływie 14 dni od ich ogłoszenia, chyba że przyjęto termin dłuższy lub krótszy - jeżeli jest to uzasadnione. Jest to uwarunkowane uzasadnionymi okolicznościami, w tym dotyczy sytuacji, kiedy zwłoka mogłaby spowodować nieodwracalne szkody lub poważne zagrożenie życia, zdrowia lub mienia. Przepisy porządkowe organów samorządu gmin i powiatów ogłasza się dodatkowo przez obwieszczenia rozplakatowane w miejscach publicznych lub ogłoszenia w środkach masowego przekazu albo w inny sposób, zwyczajowo przyjęty na danym terenie²¹.

Niezależnie od obowiązku publikacji aktów prawa miejscowego w wojewódzkim dzienniku urzędowym, ważne znaczenie – w zakresie ich upublicznienia – ma funkcjonowanie internetowego Biuletynu Informacji Publicznej. Służy on udostępnianiu, w ujednoczonym systemie sieci teleinformatycznej, wszelkich informacji o sprawach publicznych.

Zgodnie z przyjętymi zasadami konstytucyjnymi, wszelka ingerencja administracji publicznej w sferę praw i wolności jednostki musi znajdować umocowanie ustawowe, a gwarantem legalności działań prawotwórczych samorządu terytorialnego w tym zakresie jest niezawisły sąd. Niezależnie od sądowej kontroli legalności aktów prawa miejscowego, funkcjonuje także kontrola administracyjna, sprawowana przez wojewodę i Regionalną Izbę Obrachunkową. Prawo odwołania się od postanowień zawartych w aktach prawa miejscowego przysługuje każdej osobie fizycznej lub prawnej, której interes prawny lub

¹⁷ Statut ma charakter wiążący dla organów gminy, a ich uchwały są nieważne, jeżeli są z nim sprzeczne. Zob. np. wyrok NSA z dnia 4 marca 1994 r. II SA 69/64, ONSA nr 2 z 1995, poz. 68.

¹⁸ Szerzej Jyż G..., op.cit., s. 379 i n.

¹⁹ Jest to naruszenie zasad techniki prawodawczej, określonej w § 137 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie zasad techniki prawodawczej, DzU nr 100, poz. 908.

²⁰ Wszystkie akty prawotwórcze publikuje się w wojewódzkim dzienniku urzędowym, zgodnie z art. 23 Ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, tj. z 2007, DzU nr 68, poz. 449.

²¹ Zob. Dąbek D.: O praktyce..., op.cit., s. 276.

uprawnienie zostały naruszone przepisem aktu prawa miejscowego, wydanym w sprawie z zakresu administracji publicznej²². Warunkiem wniesienia odwołania jest wcześniejsze, bezskuteczne wezwanie organu samorządu, który wydał przepis, do usunięcia naruszenia.

6. Zakończenie

Samorząd terytorialny jako forma ustrojowa zarządzania sprawami lokalnymi i regionalnymi opiera swe funkcjonowanie na założeniu, że mieszkańcy pewnego obszaru państwa stanowią wspólnotę, która jest świadoma swych potrzeb i celów, a także jest zdolna do samodzielnego zarządzania własnymi sprawami. Bezpośrednie decyzje dotyczące tego zakresu ustawodawca powierzył przedstawicielom wybranym przez społeczności samorządowe. Oznacza to, że zarówno mieszkańcy, jak i ci, którym powierzyli oni sprawowanie władzy lokalnej, ponoszą odpowiedzialność za własne sprawy. Ich właściwa realizacja stanowi także czynnik zapobiegający recentralizacji państwa.

Jednym z aspektów tworzenia prawa miejscowego jest samodzielność społeczności lokalnych w decydowaniu o istotnych sprawach, w tym dotyczących funkcjonowania we wspólnocie lokalnej, a także praw i obowiązków członków, kwestii ustrojowo-organizacyjnych czy dotyczących zarządzania itd. Przez prawo miejscowe następuje kształtowanie porządku prawnego na obszarze jednostek samorządu terytorialnego. Reguły funkcjonowania w społeczności samorządowej, którą tworzy prawo miejscowe, mają stosowną wartość dla wszystkich podmiotów funkcjonujących w społeczności lokalnej²³. Umiejętne wykorzystanie możliwości stanowienia prawa miejscowego może dać podmiotom instytucjonalnym i pozainstytucjonalnym, funkcjonującym w lokalnych wspólnotach, określone korzyści.

Bibliografia

1. Baron-Wiaterek M.: Prawo miejscowe, [w:] E. Knosala, M. Baron-Wiaterek, L. Zacharko (red.): Zarys ustroju samorządu lokalnego i regionalnego, Wyd. Pol. Śl., Gliwice 2009.
2. Dąbek D.: O praktyce stanowienia prawa miejscowego – najczęściej popełniane błędy prawotwórców lokalnych, „Administracja Publiczna. Studia Krajowe i Międzynarodowe”, nr 2 z 2010.
3. Dąbek D.: Prawo miejscowe, Wolters Kluwer, 2007.
4. Dolnicki B.: Samorząd terytorialny, Zakamycze 2001.

---

²² Por. Dolnicki B.: Samorząd terytorialny, Zakamycze 2001, s. 245.

²³ Wartość wiedzy powinna być oceniana w szczególności pod kątem efektów powstałych w wyniku korzystania z niej. Zob. Stanowicka-Traczyk A.: Wiedza jako determinanta skuteczności strategii tożsamości na przykładzie miast województwa warmińsko-mazurskiego, „Samorząd Terytorialny”, nr 5 z 2011, s. 54 i n.

5. Hejduk I.K. (red.): Przedsiębiorstwo przyszłości – nowe paradygmaty zarządzania europejskiego, „ORGMASZ”, Warszawa 2003.
6. Jaworska-Dębska B.: Prawo miejscowe, [w:] M. Stahl (red.): Prawo administracyjne, Wyd. Difin, Warszawa 2002.
7. Jyż G., Szewc A., Pławecki Z.: Samorząd gminny. Komentarz, ABC, Warszawa 2005.
8. Jyż G., Szewc A., Pławecki, Z.: Samorząd gminny. Komentarz, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2005.
9. Kisiel W.: Ustój samorządu terytorialnego w Polsce, LexisNexis, Warszawa 2003.
10. Ochendowski E.: Akty prawa miejscowego stanowione przez organy samorządu województwa i powiatu, [w:] Administracja publiczna w państwie prawa. Księga pamiątkowa dla Profesora Jana Jendrośki, Wrocław 1999.
11. Ociepka B.: Komunikacja w administracji publicznej, [w:] Ferens A., Macek I. (red): Administracja i polityka Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1999.
12. Pr. zb. pod red. A. Ferens, I. Macek: Administracja i polityka. Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1999.
13. Probst G., Raub S., Romhardt K.: Zarządzanie wiedzą w organizacji, Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2002.
14. Rot. H., Siarkiewicz K.: Zasady tworzenia prawa miejscowego, PWN, Warszawa 1994
15. Stanowicka-Traczyk A.: Wiedza jako determinanta skuteczności strategii tożsamości na przykładzie miast województwa warmińsko-mazurskiego, „Samorząd Terytorialny”, nr 5, z 2011.
16. Szewc A., Szewc T.: Wójt, burmistrz, prezydent miasta, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2006.
17. Szewczyk M., Ziemiński K.: Prawo miejscowe a przepisy gminne, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”, z. 1 z 1993.
18. Tarno J.P., Sieniuc M., Skulimierski J., Wyporska J.: Samorząd terytorialny w Polsce, LexisNexis 2004.
19. Wyrok NSA z dnia 4 marca 1994 r. II SA 69/64, ONSA nr 2 z 1995, poz. 68.

Abstract

Local law includes a established by the local government and local bodies of government rules of functioning of territorial communities. They are important for the shaping universally binding law in their area of operation.

Acts of local law are also necessary for the practice of management in the local area. Through the local law occurs self-governance by local government units: the commune,

district and province. This constitutes also an important part of preventing threats from the central bureaucracy.

Operating rules in the local community, which creates a local law to the appropriate value for all entities in the community. Skillful use of the possibility of establishing local law may give business institutions, organizations and citizens functioning in local communities defined benefits.